

NORSK BUHUNDKLUBB
Stiftet 1939 - Tilsluttet Norsk Kennel Klubb

Referat fra medlemsmøtet 7. mars 2020 – Gardermoen

Presentasjoner fra Ellen Katrin Enge og Elin Kristiansen ligger ute på vår hjemmeside.

Rasespesifikk avlstrategi - RAS

Ellen Katrin Enge orienterte om gjeldende RAS som var godkjent av NKK i 2014. Hun understreket at strategien blir brukt aktivt i klubbens arbeid.

- RAS skal tydeliggjøre mål for rasen
- RAS skal være et verktøy for å sikre sunn hundeavl
- NKKs avlstrategi og etiske grunnregler for avl og oppdrett er fundamentet
- Langsiktige mål skal være gjennomarbeidet og bør ikke endres i særlig grad. Strategi og kortsiktige mål må vurderes etter en viss tid.

RAS 2013

Ligger ute på NKK og NBK sine hjemmesider. Oppsett og innhold er gitt av NKK. RAS legger grunnlag bl.a. for avlsregler og strategier. RAS skal revideres hvert 5. år (2019). Det ble gjort en gjennomgang av situasjonen i 2017. Dette er presentert i bladet buhunden, sommernummeret 2017, som ligger ute på NBK sin hjemmeside.

Overordnet mål for rasen – 2013:

- Ha en god og stor nok populasjon, med friske og sunne hunder, som har god rasetype
- Å ha god kontroll på arvelige lidelser
- Øke interessen for rasen
- Kontinuerlig kartlegging av helse, søke å opprettholde god helsestatus.

Kortsiktige mål:

- Ha en god og stor nok populasjon, med friske og sunne hunder, som har god rasetype
- Å ha god kontroll på arvelige lidelser
- Øke interessen for rasen
- Kontinuerlig kartlegging av helse, og å søke å opprettholde god helsestatus.
- Øke deltakelse ved utstillinger

Eksempler på virkemidler:

- Avlsregler - helsekrav, følge opp med ny helseundersøkelse
- Delta ved ulike arrangement, og bruke sosiale medier for å vise frem rasen.
- Avlsregler; fokus på mindre innavl, antall valper pr avlsdyr
- Øke antall helseundersøkte hunder – øke antall hunder i avl
- Øke interessen og aktiviteten ved Nasjonaldagen

Status

Deretter ga hun en presentasjon av utviklingen i perioden 2008 – 2012 og 2015 – 2019

Vi er inne i en positiv utvikling med en populasjon i økning. Stor etterspørsel etter valper er fundamentet for å kunne sikre rasen.

	2008-2012	2015-2019	Endring %
Valper pr år:	85	129	Opp 52 %
Kull pr år:	17	24	Opp 41 %
Kullstørrelse:	< 5	5,4	Opp 34 %
Innavlsgrad 6 generasjoner:	4,4	2,4	Ned 46 %
Antall hannhunder i avl:	47	63	Opp 34 %
Antall tisper i avl:	53	80	Opp 51 %
Nasjonaldag: resultater	33	45	Opp 36 %
Andel HD undersøkt:	ca 30 %	< 40 %	Ingen stor endring

Planlagt aktivitet før ferdigstilling av RAS – versjon 2

RAS skulle vært revidert i 2019, men NKK har bedt klubber avvente til bedre verktøy for statistikk er på plass. Dette er også fornuftig sett på bakgrunn av alt som er i gang og bør gjennomføres før ferdigstilling av RAS: Ny helserundersøkelse, beregning av populasjonens innavlsgrad og beregning av genetisk variasjon (endring fra sist beregning av genetisk variasjon). I tillegg må vi fortsette dialogen med NKK med hensyn til diagnostisering av HD og beregning av HD-indeks.

Hva som blir målene for ny RAS vil være avhengig av dette arbeidet. Det vi vet vi trenger er flere HD-undersøkte hunder, ikke minst for å kunne bruke HD-indeks på en sikrere måte. Hun avsluttet med at alle er velkomne til å komme med innspill til RAS, enten til styret på e-post: styret@buhundklubben.no eller avlsrådet på e-post: avsradet@buhundklubben.no.

Det ble kommentert det var fint å se resultatene av det systematiske arbeidet med avl. Det ble påpekt viktigheten av å dra lasset sammen, med felles mål og felles forståelse. Vi må ha oversikt over det vi holder på med. Må ha mål som evalueres under veis, både sunnhetsmessig og eksteriørmessig. Dette er en god og aktiv raseforvaltning. Det ble understreket viktigheten av å se utviklingen bl.a. i forekomsten av HD i for lignende raser, eksempelvis Norsk elghund grå, slik at vi kan dra vekslere på andres erfaringer.

Oppdretterkonferanse ble nevnt, noe som bør utsettes til vi har fått resultater av helseundersøkelsen. Det jobbes også med å innhente nytt genetisk materiale for å kartlegge den genetiske variasjonen i rasen – og for å se om det har skjedd endring etter at dette sist ble beregnet. Det jobbes for å få til innsamling fra flest mulig linjer.

HD-indeks og HD

Tine M. Jarlie orienterte om NBK sitt arbeid med HD og HD-Indeks. NBK har hatt problemer med å få gode svar på hvordan HD-Indeks er beregnet – hvilke data som mates inn i modellen, og hva som ligger til grunn for valget av de enkelte faktorene som eksempelvis arvbarhet – faktorer som varierer fra rase til rase.

Når det gjelder kontrollavlesning av HD-bilder i Nordisk panel har dette ikke vært i tråd med tidligere vedtak i Sunnhetsutvalget. Det var gjort vedtak om avlesning av 20 bilder, men kun 10 ble avlest. Det var noe ulike resultater landene imellom, men det var sprik i begge retninger (noen ble bedømt strengere andre mildere).

NBK, med representanter for styret og avlsrådet, har fått avtalt et møte med NKK uka etter årsmøtet (møtet ble dessverre kansellert – grunnet Corona-pandemien). Avlsrådet og styret føler at arbeidet med å få avklart forhold rundt endringene av forekomsten av HD på rasen

og/eller om dette skyldes endring i avlesningen, går utrolig sakte. Avlsrådet har kontakt og følger med på utviklingen innen fagområdet både i NMBU og Veterinærforeningen.

I diskusjonen ble det understreket viktigheten av et godt samarbeid med NKK. Videre at det er viktig å få en oversikt over hvilken betydning en svak grad av HD har for hunden. Videre ble det understreket betydningen av å følge med på utviklingen hos tilsvarende raser. Når det gjelder HD-diagnoser vil det ofte kunne være noe tvil mellom HD-B og HD-C, mens HD-A og sterk grad av HD er enklere å skille ut. Avlsrådet anbefaler ikke å åpne opp for avl på hunder med diagnosen HD-C uten god faglig begrunnelse.

Usikkerhet rundt diagnoser forplanter seg inn i HD-indeks og gir større usikkerhet når det gjelder denne. Det ble understreket at vi trenger en åpenhet, og vi trenger å få gjenopprettet tillitten med NKK. Dette ble blant annet understreket av Terje Lindstrøm.

Elin Kristiansen, som er veterinær med hundens bevegelsesapparat som spesialområde refererte til at selv om mange har en holdning til at hunder fungerer bra med HD, er det ikke alltid hennes erfaring som kliniker. Det er mange faktorer som påvirker den enkelte hunds funksjon og det kan være vanskelig å fange opp hundenes små signaler på smerte/ubehag. Vi har en liten populasjon, og får vi en utvikling mot mer HD på rasen, også av middels og sterk grad vil vi få store utfordringer med å reversere dette. Hun understreket at vi har en rase med tøff mentalitet, hunder som blir gamle og som må tåle bruk.

Terje Lindstrøm understreket viktigheten av et godt samarbeid med NKK. Han understreket også at vi ikke må ha alt for stor fokus på alle detaljer, og at det viktigste er fokuset på eksteriør, mentalitet og sunnhet.

Kort oppsummert: Dyrevelferd og helse må ligge til grunn i avlen. Vi må få med oss oppdretterne på laget. Vi trenger informasjon. Vi trenger tilgjengelighet av hunder. Vi trenger fakta, og vi må ha tilgang på hannhunder!

Dommerkompendiet

Dommerkompendiet må være klart til den felles dommerkonferansen som NKK skal arrangere den 8. august. Det må jobbes videre med billedmaterialet.

Øye – status 2019

Elin Kristiansen gjennomgikk de siste resultatene fra buhundprosjektet. Hun gjennomgikk først kort ulike former for katarakt (grå stær), og hva de ulike formene kan ha å si for hunden. Katarakt rammer selve linsa. Er linsa tett ser vi ikke. Hun viste oss at det er ulike grader og typer av katarakt. Flere typer med variasjon ut i fra arvbarhet, skade og sykdom (diabetes), og hvor i linsa katarakten finnes. Hvor de er og hvordan de ser ut.

I artikkelen vi publiserte i *Veterinary Ophthalmology* i 2017 der buhunder undersøkt i perioden 2009-2014 inngikk, hadde 52 % av buhundene pulverulent nukleær katarakt (PNK). Denne katarakttypen kan utvikle seg til et sukkerspinn i linsa i løpet av hundens liv som sannsynligvis ikke er til stort hinder for hunden – disse hundene mener vi har godt syn ut i fra det vi per nå vet. På grunn av den store andelen hunder som har PNK og at dette høyst sannsynlig ikke medfører stor reduksjon av synet, er det ikke er forsvarlig å ta dem vekk fra avl.

21,2 % av buhundene som ble undersøkt i samme periode ble diagnostisert med arvelig utviklingskatarakt. Denne formen for katarakt kan prege hundens syn i langt større grad. Denne typen katarakt forsøker vi derfor å fjerne gjennom avl.

Norsk buhundklubb følger anbefalingene til "Øyelysegruppa". Anbefalingene er som følger

- Følgende frekvens av øyelysing er anbefalt: Øyelysing ved 1, 3 og 7 år, og årlig for avlsdyr. (Viktig å understreke at vi også øyelyser for å få en oversikt over eventuelle andre øyesykdommer).
- Avl på hunder med PNK Pulvurent Nukleær Katarakt (sukkerspinn): Hund med PNK pares mot hund som er fri for PNK
- Arvelig utviklingskatarakt anbefales ikke brukt i avl med unntak av katarakt fremre suturlinje).

Øyelysingsattesten for avlsdyr gjelder i 12 måneder. Dette fordi katarakt kan dukke opp med alderen, og at det ved øyelysing også undersøkes for andre øyesykdommer enn katarakt.

Status øyehelse per 2019 – foreløpig statistikk

Elin har gjennomgått alle øyelysingsresultater de tre siste årene (2017, 2018, 2019), for å kunne se status per nå og om seleksjon basert på katarakt så langt har gitt resultater for øyehelse hos norsk buhund. Dette arbeidet er ikke ferdig, og det er foreløpige tall som ble presentert på årsmøtet.

223 hunder er øyelyst de tre siste årene (av alle øyelyserne i hele Norge, flere av disse flere ganger). Hundene i dette materiale er generelt noe yngre enn i undersøkelsen publisert i 2017. På bakgrunn av dette kan vi ikke legge for stor vekt på tallene når det gjelder utvikling av PNK – som kan komme relativt sent i en hunds liv.

Forekomst av PNK hos buhundene øyelyst i perioden 2017-2019 er på gjennomsnittlig 27,8 % (har gått vesentlig ned, men må tas med en klype salt da gjennomsnittsalderen på øyelyste hunder har gått ned).

Forekomst av Utviklingskatarakt i samme periode var gjennomsnittlig på 13 %. Dette ser vi tidligere i hundens liv, og ut fra disse tallene kan se ut til at vi har fått en markant nedgang her. Dette er positivt og kan tyde på at avlstiltak med seleksjon på arvelig utviklingskatarakt fungerer.

En DNA-test for katarakt hadde vært nyttig, den har vi ennå ikke. Vi trenger nå å få øyelyst friske hunder som er gamle. Dette vil kunne danne grunnlag for DNA-test.

Kort om andre funn:

Retinal dysplasi – likt som tidligere – 3 hunder

Persistent pupillmembran – registrert noen flere hunder (4 mot 1)

En hund med distichiasis (feilplasserte øyehår)

Vi følger ellers ekstra godt med hensyn til sykdom i netthinnen, som f.eks. PRA – progressiv retinal atrofi. Vi har ingen hunder øyelyst med dette i Norge, og har kun fått melding om et tilfelle fra USA (fra nå flere år tilbake). Det har imidlertid ikke vært mulig å få dette bekreftet.

Konklusjoner og videre arbeid:

Det er litt for tidlig å trekke klare konklusjoner, men generelt sett er øyestatus for rasen er svært bra. Stipendiat som jobber med DNA-test er dessverre vært ute grunnet personlige forhold. Vi må fortsette å helseundersøke hunder for å følge utviklingen i helsestatus.

Beregning av innavlskoeffisient vha NMBU/NKK

Gjennom DNA-analyser skal det igjen beregnes gjennomsnittlig hetrozygositet på rasen. Det er et mål at flest mulig linjer skal representeres – vi må gjøre dette så bra som mulig innenfor de økonomiske rammene vi har. Det er Frode Lingås ved NMBU som står for det faglige arbeidet. Undersøkelsen må være sammenlignbar med forrige undersøkelse. Vi trenger et representativt utvalg.

I tillegg til dette jobbes det med den generelle innavlskoeffesienten i rasen, det vil si hvor mye hele populasjonen er i slekt. Dette hentes ut fra data som ligger hos NKK. NMBU-prosjektet avventes til etter at vi har innhentet denne informasjonen.

Helseundersøkelsen

Det er 10 år siden forrige helseundersøkelse. Helseundersøkelsen er anonymisert, og raseklubben får ingen informasjon om hvem som har besvart denne. Data som framkommer i helseundersøkelsen er svært viktig. Vi trenger all informasjon vi kan få, både om levende og døde individer. Ikke minst er det viktig med informasjon om alle alvorlige sykdomsforekomster.

Helseundersøkelsen består av en helsedel og en adferdsdel. Mye er likt fra forrige undersøkelser. Det er flere spørsmål om hundens bevegelser, noe som kan kobles opp mot den enkelte hunds røntgenbilder. Undersøkelsen er kun på norsk, men kan besvares for hunder som er registrert i andre land.

Det tilbys mange ulike DNA-tester for tiden. Dette er også drevet fram av markedskrefter. Vi trenger DNA-tester, men kun der det er et behov. DNA -tester har sin plass men må brukes med sunn fornuft. Helseundersøkelsen vil hjelpe oss til å avgrense hva vi skal fokusere på, og hvilke type tester vi trenger, herunder DNA-tester. Vi må ikke fokusere på mer enn vi må og trenger for å sikre en god utvikling av rasen.

Vi vil ha tilbakemelding fra mange.

Trenger vi tilleggskrav for registrering av valper i NKK?

Behovet for å innføre tilleggskrav for registrering av valper i NKK. Det er raseklubbene som kan foreslå tilleggskrav for å få registrert valper i NKK. Tilleggskrav skal godkjennes av NKK.

Ellen Katrin Enge ga en kort presentasjon av aktuelle tilleggskrav, herunder hvilke refleksjoner avlsrådet har gjort seg i denne sammenheng. Her er det ingen enkle løsninger og tilleggskrav vil kunne gi både positive og negative utslag. Aktuelle tilleggskrav som har vært diskutert i styret og avlsrådet er:

- Krav til kjent HD-status
- Krav til kjent stauts for øyne (attest ikke eldre enn ett år for avlsdyr)
- av til maks antall valper etter det enkelte individ

Saken ble diskutert, men det ble ikke landet noen klare anbefalinger for det videre arbeidet.

Argumenter for å innføre tilleggskrav var:

- Begrense matadoravl for å bidra til å sikre genetisk variasjon i rasen
- Vi har i den siste tiden sett at det har dukket opp kull hvor det ikke foreligger helsestatus på foreldredyr.

- Sikre en økning av helseundersøkte hunder vil sikre at vi har en kjent helsestatus på vårt avlsmateriale, og et bedre grunnlag for eksempelvis å ta i bruk HD-indeks.
- Flere med kjent helsestatus vil gi oss et bedre grunnlag ved utforming av avlsregler.

Argumenter mot tilleggskrav var:

- Risiko for avl utenfor NKK – noe som kan åpne opp for en sidepopulasjon.
- At vi har et litt sviktende grunnlag for å innføre tilleggskrav. Utviklingen viser stort sett en positiv trend, både når det gjelder øyne og innavlsgrad.
- At vi bør jobbe mer med informasjon framfor å sette rigide regler. Mer informasjon til de som ønsker et kull på hunden sin, og mer informasjon til valpekjøpere.

Det ble diskutert årsaken til at ikke flere HD-røntger hundene sine, uten at noen kom opp med gode svar.

Verving av flere medlemmer:

Det ble stilt spørsmål til hva som blir gjort for å følge opp medlemmer som er vervet av oppdrettere (NKK kode 50 i medlemsregisteret). Styret vil følge opp dette.

Kurs og aktiviteter

Leder Linda Karlsen avsluttet medlemsmøtet med at styret ønsker økt aktivitet ute i distriktene, og at styret ønsker å bidra til å spre informasjon om ulike samlinger og aktiviteter. Hun etterlyste en aktivitetskomité for klubben for å spre klubbarbeidet på flere.

Årsmøtet/medlemsmøtet ble avsluttet med middag på hotellet.

Totenvika 19. mai 2020

Referat v/Kirsten Andersen